

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : डिसेंबर – २०२५
तृतीय वर्ष
सत्र – ५
विषय:- लिंगभावाचा अभ्यास (BAS23-501)

दिनांक : २६/११/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. पहिल्या आणि दुसऱ्या लाटेतील स्त्रीवादी चळवळींच्या उदयाची ऐतिहासिक कारणे स्पष्ट करा आणि त्यांनी लिंगसमतावरील काय परिणाम घडवले याचे विश्लेषण करा.
२. स्वातंत्र्यपूर्व आणि स्वातंत्र्योत्तर भारतातील महिलांच्या चळवळींवर सविस्तर चर्चा करा.
३. दलित स्त्रीवादाने जात आणि लिंग या द्विगुणित अत्याचारांना आव्हान देण्यासाठी केलेल्या योगदानाचे विश्लेषण करा.
४. उदारमतवादी, समाजवादी आणि मार्क्सवादी स्त्रीवादी सिद्धांतांचे चिकित्सक विश्लेषण करा.

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. तिसरी स्त्रीवादी लाट
२. स्वातंत्र्योत्तर भारतातील महिलांसाठी करण्यात आलेल्या कायदेशीर सुधारणा
३. पर्यावरण-स्त्रीवाद
४. आंतरराष्ट्रीय स्त्रीवाद
५. लिंग आणि अपंगत्व

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. चौथ्या स्त्रीवादी लाटेची उद्दिष्टे आणि तिचे महत्त्व यावर चर्चा करा.
२. भारतातील विशिष्ट आंदोलनांचा संदर्भ देत महिलांच्या शेतकरी/कृषी संघर्षातील सहभागाचे स्पष्टीकरण द्या.
३. प्रजनन व आरोग्य हक्काच्या प्रमुख घटकांचे वर्णन करा.
४. महिलांच्या सामाजिक सुधारणेसाठी शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.

Translation in English
Sub: Gender Studies (BAS23-501)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the historical causes for the rise of the First Wave and Second Wave of Feminism and their impact on gender equality.
2. Discuss the woman's movement in pre and post independent India.
3. Analyze the contribution of Dalit Feminism in challenging caste and gender oppression.
4. Critically analyze the Liberal, Socialist and Marxist feminist theories.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Third Wave Feminism
2. Legal reforms for women in post-independent India
3. Eco feminism
4. Transnational feminism
5. Gender and disability

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Discuss the objectives and significance of the Fourth Wave of Feminism.
2. Explain women's participation in agrarian struggles with reference to specific movements.
3. Describe the major components of reproductive and health rights.
4. Explain the role of education as a catalyst for women's social reform.
